

Издавањем.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на четири го-
дине 3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчана.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АЗИЈИ: на
годину 30 франка, на по-
године 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Притисак штампарије у
Цетињу, на Цетињу, а
може се и купити у
Котору, јер се уредни-
штво налази у Котору.

За огласе црпља се од
реду 5 новч. За огласе веће
и по дужи вријеме иначе.

ЦЕТИЊЕ, 23. Маја.

Великог Височанства Госпођа Кња-
гини и Његова Свјетлости Нашљединик
Пријестоло крећући су у пролици утор-
ник с Цетиња пут Петрограда.

Путу овом има се приписати зна-
чај, који се изводи из правни односа
те постоје између Црне Горе и Ру-
сије, између владајућих домаћих једне
и друге земље.

Правни односи пије ни за
кога тајна, нити је ми од кога кри-
јемо. Од како је Црна Гора прокије-
ла животом јавним и државним, те се
о тој почело много разбирати у сви-
јету; од како је она у дугој борби
својој против угњетача српске слобо-
де и независности почела својим мо-
ћима и својом тежињом засијенати у
мрежу источног питања, од то доба
није било државе на свијету, нити је
било владајућег дома у Јевропи, који
би се толико интересовао за судбину
Црне Горе као руска држава и руски
владајући дом. И тај интерес није био
само платоничан; он се, на против,
надао дјелотворно објављивао; није био
само од ријечи скочан, него од сам-
ијех дјела састављен.

Руси и Црногорци упознали су
се као народ једне вјере и средње кр-
ви. Они су се научили узајамно пошто-
вати и љубити као рођена браћа и до-
бри пријатељи. Црногорци су се ди-
вљили величином и моћи братског на-
рода руског, коју је још при том о-
племењивала великодушност и братско
саучешће. Руси су цијенили моралне
крјевности сиромашног народа црногор-
ског, који на голем крсту свом и уз
годи живот свој краљу својом кро-
вет вијекова браћаше српску слободу
и независност.

Из овога обостраног познавања и
о њиховања развила се чврста свеза
између Русије и Црне Горе која ни
у најпрљам данима једне или друге
земље не само није понустила но се
још већа утврђивала.

С тога је свијет имао прилику,
да види и да се упјери, како свака
радост и несрећа руско бурно одјекује
на странама Ловћенским, а свака
жалост и несрећа у Русији у црно
завија дуну сваког Црногорца. И
опет обротно; како се и најтањи гла-
сак бола или радости црногорске чује
и разпијеже по пространим међама
великог царства руског, а одјекне
живо у палати царској као и колиби-
ци руског мушкарца. Кад се Црна Го-
ра и. пр. борила против вјековног крв-
ника свога, сна је Русија с притисну-
тим дахом слушала да чује какви ће
бој гласи стигли од Ловћена, и радости
њеној не бијаше краја, када се Црна
Гора засја у стародавњој свјетлости
савршеног побједоносца над непријате-
љем својим. Кад је опет из Петрогра-
да стигао на Цетиње први глас о па-
кеном дјелу богомрских злоковаца,
чијела Црна Гора задрхтала је од у-
жаса, и није остало ниједно око цр-
ногорско које није горко проплакало
за покојним царем.

На такви су односи у осјећајни-
ма народа, такви су, разумије се, у
највишим степену и у владајућим
домовима њиховим.

Шта дакле Књагини Црногорској
и Нашљединик Пријестоло Црногорског
поводом промјена у Русији показује у
Петроград да поздраве нове чланове
на челу владајућег дома руског, они
тијем изјављују не каквом правили ме-
ђународне етикете, него просто сна-
жним изјављују свога срца, које их побу-
ђује да одаду природни дуг пажње и

благодарности према онима који су
њих и цијелу земљу ову заједно са Го-
сподарем њеним толико заштитили.

Нарочито Његова Свјетлости, мла-
ди наш Нашљединик Пријестоло, буду-
ћи по вољи божјој владалац Црне Го-
ре, имаће прилику да у њежне своје
и плаћано срце дубоко засади тјелу
оних владара, оне земље и народа,
који су вада Црној Гори и њеном
владајућем дому били штитици и ве-
ликодушни добротвори. Он ће са узви-
шеном мајком својом имати прилику и
да пролије горке сузе над гробом Па-
ра-Мученика и великог добротвора цр-
ногорског Александра II, и да с осје-
ћајима надања и утјехе приступи к
Императору Александру III, коме ће
из очију и погледа црнети поуздање и
тврду вјеру у сјајну будућност Руси-
је и Црне Горе и цијелога Словен-
ства.

Завста, душом својом прати на
тај пут сваки Црногорац и своју мно-
гољубљену Књагинију и свога Свије-
тлог Нашљединика, нити нас је од њих
кадро раставити вријеме и простор. С
њима ће заједно цијела Црна Гора
изакати над гробом Александра II, с
њима ће заједно цијела Црна Гора
поздравити Александра III.

А за високијем путницима ори-
се из вјерује Црне Горе као из једно-
га грла позича:

Срећан вам пут и још срећнији
повратак у наш замицај!

И опет мислу један свечани дан,
која не може проћи мимо наше памет-
и, а да нас не сјети на величину
приједока наших, на дивовски дух
једног владара црногорског, који та-
да сјеђаше на пријестолу црногорском
и кога клета и паклена коб уграби
прже времена с поља рада и дјелања
на њени народној.

Спасов-дан од прије двадесет и
три године свјетлиће и најпознијем у-
нучету црногорском необичним сјајем,
који му даје крваво име: *Граховица*.

Било је то у доба најтјешње о-
саме црногорске, када је дјеквни крв-
ник наш мислио, да ће јединица за-
махом и једним ударцем сломи и за-
навијек сирвити Црну Гору, то про-
клето гнијездо соколова српских, ко-
ји не даваху мира султану у Стамбу-
лу, вјечито протестујући с хандарем у
руци против азијатске лавате крво-
једног угњетача.

Силну војску од 15.000 њизама
саставио је бијесни Кадри-паша и пао
с њом на поље Грахово, да одатле
огњи и мачу преда све што носи име
црногорско.

Али ко је оно, те сједи на при-
јестолу црногорском, докле се турска
ордија спрема да искон учини Црној
Гори?

Дух је то био премоћан, који
снагом својом уздјеваше снагу и крв-
ност сјема Црногорина, те од тада
прављаше лавове; који животно сво-
јим даваху живот владари; који јав-
ном својом раснањиваше срца и ду-
хове свијех Црногораца и умјачаше од
њих да направе змајеве.

То је био *Књаз Данило*.

Не стрјељиваше га нико од сил-
не ордије турске, по му све већ ра-
стијалице перје, што се виша сила ди-
заше на њ.

Многи би клонули, многи *мазаксао*,
рачунајући и премислајући о свије-
ма околностима и свијема могућим по-
шљедицама. Али *Књаз Данило* бијаше
човјек необичан, који крај силе своје-

га духа, крај пламена оне ватре којом
бијаше уздјивао његова крв, не зна-
дијаше и не хоћаше знати шта су то
околности, шта је то немогућност.

Духу тако необичном, тако ван-
редном, који све цијени по својој си-
ли, који све мјери по размају свога
ванредног схватања, ништа на овом
свијету није немогуће, ништа није не-
савладиво и ништа није непостижно,
само кад се узок сав фонд људски-
јех моћи.

Зар је дакле чудо, што се онда
црпља Данило, том ванредном духу на
пријестолу црногорском, чинише да
је могуће са 5000 Црногораца на Гра-
ховицу савладати и до ноге потући Ка-
дри-пашу, који бјеше у бој извео
15.000 љутога њизама?

И њему не само да се то чини-
ше могуће, него он то држање за из-
јасно, као што се јасно види из он-
ијех алатних ријечи његових, у којима
се огледа мушко поуздање и снага ду-
ха његова, с којима је великог вој-
воду Мирка оправно у бој:

«Вједо Мирко! Воде Црногор-
не на бојно поље! Некажи ми на се-
би пријер, како Петровића кућа не
жали своју крв за вјеру и Црну Го-
ру! Непријатељу буди страхан, као и
до сад што си био! Пођи с Богом, и
нека Свемогући Творца благослови мо-
ју вјеру војску и њезно сјајно о-
ружје!»

И тврдо поуздање *Књаза Данила*
у снагу своју и несавладиву моћ сво-
га народа доби сјајну потврду на Гра-
ховицу.

5000 «дјеце крвине, убојите и у-
жасне», групе на Спасов-дан 1858
посред огромне ордије турске од 15000
љутога њизама, и голијем хандаром у
рукама за неколико ура учини лавину
од Турака. Колико је простора од
Граховца па до Клобука, све бјеше
засуто лешинама турским, тим мр-
твијем свједоцима живота и несавла-
димог јунаштва црногорског. 8000 мр-
твијех Турака, међу овима и сами
заповједници велике војске турске: Ка-
дри-паша, оставише кости своје на кр-
шима од Граховца до Клобука.

Слава црногорског оружја, од
старине позната и уважена по цијелом
свијету, засја новим необичним сјајем.

У Јевропи се разнесе глас: да је
тај народ црногорски, мислио ко о
њему како хоће, на сваки начин један
народ, с којим се мора рачунати.

Браћа наша у Херцеговини и
Босни, под тешким јармом турским од
вијекова стегнућ, осјетилише иза те по-
бједе да испод Ловћена лежи лав, ко-
ји се спрема да скоријем учини про-
валу у стародавну багину своју и
да раскида сицир на ногама и рука-
ма угњетеног народа.

На све стране, код пријатеља и
непријатеља, Црна Гора још се више
поне у цијени својој, код првијех љу-
бављу и оданости, код другијех стра-
хом и трепетом. Од битке граховске,
од сјајног дана спасовданског г. 1858,
све су се више упирали у Ловћен по-
гледи сузне браће наше у Херцегови-
ни и Босни, и све се већа зазираше
од мишца црногорских на оним
странама, које за нашу браћу немају
ништа друго справно него тешки ја-
рам и љути сицир.

Прошло је од то доба двадесет
и три године и промијенило се у том
размаку времена доста којешита.

На пријестолу црногорском не
сједи више *Књаз Данило*, али сједи
достојни преемник духа његова и ми-
сли његовијех: синовац његов *Књаз*

Никола, који је већ божјом помоћу и
суздржавањем честитог народа црно-
горског еретно извршио један дан од
оних задатака, који су вада дебије-
ли пред моћним духом *Књаза Данила*.

Но остало је још доста да се ра-
ди, док се испуни све оно што нам
је велики дух *Књаза Данила* у акцији
оставио.

Над гробом његовим, над гробом
оних јунака с којима је он радио
неодморио на будућности Црне Горе,
давно је већ трава никла.

По са тога гроба ваља да сви-
јетли нама у цијелом потомству нашем
лијеп примјер, који нам они јуријају
у томе: како ваља љубити своју о-
таџбину и свога *Књаза*.

Ми, на њиховом гробу стојећи и
одајући славу скомену њиховом а мо-
ћени се толико за спасење душе њи-
хове, на данашњи дан не можемо
преишњети дјела имати, него да у у-
зорнијем дјелу њиховијем поприми-
мо духовну крјевост за себе и за своју
радију, с којом ћемо моћи даље кора-
чати на овој стази, коју нам они у-
казују!

Слава дјелима њиховијем и вје-
чаш им спомен међу нама!

Трговачки уговор између Ср- бије и Аустро-Угарске.

ПРИЛОГ А.

Царине на увоз у Србију.

1. специфичне царине. *)

1. Артија:

а. Артија за паковање (Разупије-
јући ту просту суку артију, произлачу и
артију од сламе, као и кесе и џебане од
ове сорте артије) и папекс свике сорте.
Све ове артије могу бити натопаене или
препуцае на каквом материјом: 100 ки-
ла 4 динара.

У процентима бруто тежине.

б. Артија за штампане и писане; о-
бје и кад су бојадисане у маси

100 кило 7 динара.

в. Артија за писма свике врсте и ку-
верти (па и у кутијама од папекса):
артија штампана, рубрицирана или растр-
ирана, такође повезана у артији или у па-
пексу; артија звана «сјиде папир» и
артија за цигарете у табакима.

15 у сандуцима или бурдима, 10 у корзима,

5 у багама или ваљковима.

100 кило 10 динара.

г. Артија за цигарете сјечена и у

књижицама.

100 кило 16 динара.

д. Књиге за писање и бисјеници,
повезани у платну или у кожи, са њиш-
ковима и концима од простих метала 100 к.

20 дина.

е. Карте за играње.

100 кило 46 динара.

2. Брашно и млинарски про-
изводи (прекупљено, стучано и ошупте-
но зрно; трисе и крупа) 100 к. 1 дина.

3. Текстилене вулене.

У процентима бруто тежине.

а. 1. Груби покривци (за коње и
кретете), прости покривци од козице и од
других животињских алата, прости филд
од животињске длаке и грубе вуле (па и
сјечени у њонери и т. д. као и натопаени и
лакирани) љубери... 100 кило 16 дина.

2. Груба чоја, као сукно, материја

авана „Loden“ даба, шајак, азур 100
к. 20 дина.

15 у сандуцима или бурдима, 8 у корзима 5

у багама или ваљковима.

б. Текстилене чоје могу бити помпјеша-
не и са мало свиле, са или без металних
конца; и то:

1. Чоја и текстилене сличне чоје за о-
дј људско или за друга јача одјела.
Флан и ватмол, штофови са дукачком
и к: поставе вулене чупане, фини филд
и прости фини од филда.

15 у сандуцима или бурдима, 10 у корзима,

5 у багама или ваљковима.

100 кило 58 динара.

Примједба. Под „текстилене“ личним

*) 1 динар (100 пара) = 1 фран (100 сан-
тима).

